

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. д-р НАДЯ ДИМИТРОВА МИРОНОВА

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по „Социално управление (Социална отговорност на бизнеса)“, професионално направление 3.7. Администрация и управление.

Автор на дисертационния труд: ПАВЛЕТА ИВАНОВА ВАНКОВА
Научен ръководител: доц. д-р ТАТЯНА ПЕТРОВА КИЧЕВА
Тема на дисертационния труд: УПРАВЛЕНИЕ НА ДИГИТАЛНИ ОБЩНОСТИ, АНГАЖИРАНИ СЪС СОЦИАЛНА КАУЗА

1. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е разработен в обем от 210 страници, от които 5 страници са приложения, 8 страници - списък на използваната литература и източници. Библиографската справка е съставена от 96 източника, 16 от които са на български, 80 на английски език. За онагледяване на резултатите от проведеното изследване са използвани 5 таблици, 48 фигури и 2 инфографики. В структурно отношение трудът е съставен от три глави, увод и заключение. В тях последователно са разгледани въпросите, свързани с управлението на дигитални общности, ангажирани със социална кауза.

Темата на дисертационния труд е формулирана добре. Уводът съдържа необходимите реквизити: актуалност на изследвания проблем, основна цел и задачи на изследването, използвани изследователски методи, теза, работни хипотези, обект и предмет на изследването, структура на дисертацията. Тезата, която защитава докторантката е, фокусирана върху разбирането на начините, по

които се изграждат и управляват дигитални общности, ангажирани със социална кауза, използвайки съвременните дигитални инструменти и платформи.

Изследователската теза е добре развита, а трите работни хипотези са доказани. Обектът и предметът на изследване са правилно и логично дефинирани. Основната цел и задачите са коректно изведени, като ясно отразяват извършената изследователска работа от докторантката. Със своите достойнства се отличава и методологическият инструментариум.

Целта на дисертационния труд е „усъвършенстване на управлението на дигитални общности, ангажирани със социална кауза и прилагането му в практиката на бизнесите и организациите, които използват моделът ESG“. Изложението и използваната литература показват, че докторантката се е запознала със значителен брой литературни източници. С преобладаващ дял са английските и интернет източниците, те са правилно цитирани, преобладава и аналитичния подход в използването им, което също е положителен момент в дисертацията. Стилът на изследването е много добър. На структурата на дисертационния труд също може да се даде висока оценка.

2. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В първа глава докторантката логично анализира основните термини и понятия, като прави критичен преглед и представя авторово мнение по отношение на теоретичните основи на управлението на дигитални общности, ангажирани със социална кауза. Обосновани са основни въпроси, свързани с извеждане на работни понятия за *дигитална общност, социална кауза и управление на дигитални общности*. Основни ограничения при представянето на теоретичните основи, съобразени с ограниченията в предмета на изследването, са свързани с историческия преглед на разглеждания понятиен апарат. Подчертана е необходимостта от използване на съвременни дигитални технологии и инструменти, такива като уебсайтове, социални медии, изкуствен интелект и машинно самообучение при управлението на дигитални общности, ангажирани със социална кауза.

Анализите във втора глава са посветени на детайлния преглед на различните стратегии и подходи, прилагани за ефективно управление на такива общности. Докторантката започва с разглеждането на същността, основните стъпки и елементи на стратегията за управление, включително определянето на цели, задачи и приоритети, както и идентифицирането на целева аудитория. Подчертана е важноста, че успешната стратегия изисква създаването на ангажиращо съдържание за общност, което е ключов елемент за поддържането на активността в общността. Анализите на методите и практиките за създаване на ангажиращо съдържание и взаимодействие, както и избора на подходящи дигитални инструменти и платформи са ясни и прецизирани. В тази връзка подробното описание на използването на креативни дигитални платформи като Canva.com за разработка на визуално съдържание засилва въздействието на комуникацията в дигиталната общност, ангажирана със социална кауза. Втора глава също така разглежда организационната структура и динамиката в дигиталните общности, включително ролята на мениджъра на общността, модераторите и активните участници. Разбирането на динамиката и взаимодействието между различните участници е критично за устойчивостта на една дигитална общност във времето, както заключава докторантката. Главата завършва с изводи, които синтезират основните наблюдения от анализа.

В последната част (трета глава) на дисертацията, озаглавена „Апробиране на методиката и резултатите от емпиричното изследване на управлението на дигитални общности, ангажирани със социална кауза“, е предложен от докторантката алгоритъм, описващ дизайна на изследването, който включва целите, изследователските задачи, методите за събиране на данни и резултатите от проучването на дигитални общности, ангажирани със социална кауза. Използвани са количествени методи като анкета за измерване на ангажираността и въздействието на участието в социални каузи, качествени методи като провеждане на дълбочинно интервю, свързано с изследване на динамиката и развитието на дигитални общности, ангажирани със социална кауза и контент анализ на уебсайтове и социални медии. На база на получените резултати са

систематизирани препоръки и насоки за формирането на силни и ангажирани дигитални общности, които могат да бъдат използвани в практиката.

Приложенията допълнително потвърждават значителната работа, която докторантката е извършила при разработването на своя дисертационния труд. Той е написан на добър език и стил, прецизен е по отношение на терминологията. Технически дисертацията е оформена грижливо, чрез множество графики, таблици и фигури, и според изискванията. Библиографията е изчерпателна.

В методологически план дисертацията е ясна и коректна. Разработен е практико-приложен инструментариум за наблюдение и анализ на динамиката дигиталните общности, ангажирани със социална кауза, а изводите и препоръките от проведеното анкетно проучване, дълбочинни интервюта и контент анализ на дигитално съдържание от социалните медии успешно могат да се използват както в теорията, така и в практиката. Изследователската теза и работните хипотези са доказани, целта на научното изследване е постигната, а задачите са решени.

3. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам някои от направените от докторанта научни и научно-приложни приноси. Считам, че самооценката на докторант Ванкова е добра. Според мен в дисертационния труд могат да се открият следните приносни моменти с теоретичен и научно-приложен характер:

- Представени са нови връзки между базови понятия за дигитална общност, социална кауза и управление на дигитална общност, ангажирана със социална кауза, като е потърсена взаимовръзката между тях.
- Изведен е нов модел на взаимодействие, като е доказано, че именно методите и техниките за управление и модериране на дигитални общности оказват голямо въздействие върху ангажираността и активността на участниците в дигиталните общности.
- Разработен е авторски инструментариум за наблюдение, анализ и оценка на

динамиката на дигиталните общности, ангажирани със социална кауза и са открити практическите насоки за успешното управление на дигиталните общности в резултат на проведеното приложно изследване.

4. Оценка на публикациите по дисертацията

По дисертационния си труд докторантката има три публикации. Две от публикациите са самостоятелни доклади, изнесени на национални научни форуми и конференции, проведени в София. Една от публикациите на докторантката със заглавие „Инструменти за управление на социално-отговорни инициативи на организацията в онлайн среда“ и е публикувана в сп. „Авангардни научни инструменти в управлението“, брой 14 от 2018 год.

Публикациите отразяват тематиката на изследването и в количествено отношение удовлетворяват изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

5. Критични бележки, препоръки и въпроси

Предоставеният за рецензиране дисертационен труд представлява завършено научно изследване, което е дело на докторант Ванкова. Въпреки безспорните достойнства биха могли да се направят и някои критични бележки и препоръки, които имат за цел да подпомогнат бъдещата изследователска работа на докторанта. Считаю, че трудът би се подобрил, ако в определени части се разшири и дообогати с повече данни и информация и резултати от проведени научни изследвания, свързани с управлението на дигитални общности.

Дисертацията би спечелила, ако се направи по-подробен обзор на използваните иновативни технологии при управлението на дигиталните общности, ангажирани със социална кауза. С това е свързан и първият ми въпрос в рецензията.

Приносните моменти в дисертационния труд биха могли да бъдат формулирани по-добре (напр. по формулировката на рецензента).

Посочените бележки не омаловажават достойствата на дисертационния труд и усилията за неговото разработване.

Убедена съм в бъдещата успешна кариера на автора и именно поради това бих ѝ препоръчала да дефинира по-решително и смело своите алтернативи и виждания по разглежданата проблематика - само така те могат да бъдат чути и приложени на практика. В същото време предвид спецификата на темата, внимателният подход към дефинирането на авторовите алтернативи е донякъде разбираемо.

Повечето посочени слабости са от техническо естество, не особено сериозни и с препоръчителен характер, което не поставя под съмнение изразените достойнства на дисертационния труд на докторантката. Бележките имат за цел да подобрят в качествено отношение труда и докторантката може да ги има предвид при бъдещата си работа като изследовател.

Съдържателният анализ на дисертационния труд на Павлета Ванкова поставя на дневен ред следните **въпроси**:

1. Четвъртата индустриална революция поставя в центъра дигиталната свързаност и интегрирането на големи бази данни (Big Data) при управлението на компаниите. Тази концепция е базирана на „Интернет на нещата“ (Internet Of Things - IoT), принципите и използването на изкуствен интелект (Artificial Intelligence - AI) и машинно самообучение (Machine Learning), които позволяват на бизнесите да управляват своята дейност по-интелигентно, по-ефективно и по-оптимизирано. *Как се променя управлението на дигиталните общности, ангажирани със социална кауза в условията на тази четвърта индустриална революция? Какво е Вашето мнение като изследовател по въпроса?*

2. Какви биха били Вашите евентуални бъдещи научни търсения?

6. Заключение

В дисертационния труд са поставени ясни цели и задачи, които докторантката Павлета Ванкова безспорно е постигнала и изпълнила. Изследването е задълбочено, добре аргументирано и актуално. Проучена е както съществуващата

литература, така и актуални публикации в изследваната област, свързана с управлението на дигитални общности, ангажирани със социална кауза. Анализите са коректни, препоръките обосновани и произтичащи от резултатите от изследването.

Всичко това ми дава основание да изразя своето положително становище и да препоръчам на научното жури да присъди образователната и научна степен “доктор” на Павлета Иванова Ванкова по научна специалност „Социално управление (Социална отговорност на бизнеса)”, професионално направление 3.7. Администрация и управление.

Дата: 10.05.2024 г .
гр. София

Рецензент:
/проф. д-р Надя Миронова/